

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Erik B. Karlsson*
 Härad: *Mandelstads* Adress: *Börstorp, Tving*
 Socken: *Tving* Berättat av: *Lven Wallin*
 Uppteckningsår: *1945* Född år *1862* i *Tving*

Börstorp och bröllopsreder. s. 1-11.

Lu F. 52.

ACC. N.R. *M* 9887:1.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Eric B. Karlsson
Härad: Medelstad Adress: Bråstorp Tving
Socken: Tving Berättat av: Sven Wallin
Uppteckningsår: 1945 Född år 1862 i Tving

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bröllop och bröllops seder.

Som förord må nämnas att vad Wallin berättar är det fattiga folkets seder.

Brudgumman förde själv in sin brud i kyrkan, såvida vigseln skulle ske i kyrkan, de flesta vigdes i prästgården och tog då prästen flera par på samma gång, såsom brölloppsvittnen tjänstgjorde någon bonde som skjutsat brudparet till prästgården.

Vigselring användes, dels av silver, dels av koppar, och då så lät sig göra lånades ring, men det var svårt att få låna ty det kunde rubba lyckan för den som lånade ut ringen, så troddes då.

Omkring 1880 fanns det 2 öringar av sådant koppar att det liknade guld, dessa 2 öringar omarbetade guldsmedar till ringar och fick dessa ringar en ädel lyster, guldsmeden i Tving inköpte 2 öringar och betalade 5 öre, han gjorde en ring derutav och fick 16 skilling

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9887:2.

Landskap: *Blekinge*
 Härad: *Neudeltad*
 Socken: *Tving*
 Uppteckningsår: *1945*

Upptecknat av: *Eric B. Karlsson*
 Adress: *Bristup, Tving*
 Berättat av: *Iven Wallin*
 Född år *1862* i *Tving*

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Dessa ringar var mycket omtyckta och användes såsom vigselringar. Jag har sett en vigselring av silver, den var på en sida arbetad till 2 händers grepp i varandra, i övrigt slät, omkring 4 mm. bred men mycket tunn.

En dotter kunde få låna ring av sin mor eller mormor, en omtyckt tjänstepiga kunde få låna ring av sin matmor, men det var i mycket sällsynta fall och särskilt om äktenskapet blev hastigt bestämt.

För grovarbetande folk användes ej ring i vardag, endast vid fest och högtidstillfällen.

På 1890 talet vandrade så många gårdfarihandlare i orten och de sålde bland annat ringar av någon gul metall, somliga ringar kallades "giktringar" då lade många sig till med dylika men efter någon månads bruk var de svarta och slopades, i varje

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9887:3.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Eric B. Karlsson
 Härad: Mördelstad Adress: Björstap, Tring
 Socken: Tring Berättat av: Loren Wallin
 Uppteckningsår: 1945 Född år 1862 i Tring

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fall användes ej ringar i vardagens arbete.

Sporröl har vi ej hört talas om, men under lysningstiden försökte bruden att giva prästen något in natura såsom äggpannkaka, grynpannkaka eller enbart 1 tjog ägg.

Om någon päll över brudparet i kyrkan är ej känt, ej heller vid brölloppsbordet.

Blosshållare förekom vid brölloppsbordet 2 vid bruden och 2 vid brudgummen, de hade i uppdrag att vakta brudparet för onda makter, ävenså att ej bruden av någon skulle bortrövas; blosshållare var kraftiga karlar och i nära släkt, de turades om 2 och 2 i skift intill dess middagen var slut, även tjänstgjorde de som ordningsmän under hela festen.

utsp. Funktion:
"känngörandet"

Placeringen var så att släkt till bruden satt närmast brudgummen och släkt till brudgummen satt närmast bruden, men förmögen-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9887:4

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Eric B. Karlsson*
 Härad: *Medelstads* Adress: *Pörislarp, Tving*
 Socken: *Tving* Berättat av: *Iren Wallin*
 Uppteckningsår: *1945* Född år *1862* i *Tving*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

heten ändrade ibland placeringen, var prästen med hade han heders-
 platsen, i annat fall var det ortens pamp, kanske den som bekosta-
 de brölloppet. Att låta sig "trugas" var brukligt då och förekom
 allmänt intill 1900 talet sedan mera sällsynt.

Maträtterna vid brölloppet var både då och nu varierande,
 vad som tidigare var konstant, var de så kallande pannkakorna av
 gryn och ägg samt de s.k. förningskakorna.

Kött, fläsk och derutav olika korvslag fanns ju alltid,
 fisk var deremot ej alltid tillgängligt lika lätt, ost, smör och
 ägg var också till hands, likaså hare tjäder och orrfågel, den
 tiden omkring 1870 var ej jaktstadgan känd uti bygderna, varje
 enskild familj som gästade brölloppet hade ju en del av undfågnaden
 och då särskilt bakverk pannkakor och sockerkakor i alla former
 och storlekar, ja även groft rågbröd, halvfint och fint vetebröd

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9887:5.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Eric B. Karlsson
Härad: Medelstads Adress: Bristops, Tving
Socken: Tving Berättat av: Iren Wallin
Uppteckningsår: 1945 Född år 1862 i Tving

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

säskilt om det var fattigt folk som gifte sig, vid bondbröllopp medfördes ej matbröd.

Musik spelade vid färden till kyrkan och på hemfärden samt under dansen.

Att lämna kvar något av maten var en sed, men det lämnades ej annat än det som kunde transporteras d.v.s. det som var i fast form, det skulle embaleras i knyten så att varje en familj fick ett dylikt knyte med sig hem, alla de sorter som fanns skulle sammanföras i detta knyte, alla viste vilken som lagat det eller det och blev på så sätt dens skicklighet bedömd dagarna efteråt.

Vid bröllopp och alla större festligheter tog den äldste i sällskapet en hatt eller silvertallrik, omdsadan fanns, och uppsamlade en summa, vilken sedan av samme man eller kvinna fördelades emellan musik och kokerska efter vad de ansågs har gjort själ för.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9887:6.Landskap: BlekingeUpptecknat av: Eric B. KarlssonHärad: MedelstadsAdress: Bristop, TvingSocken: TvingBerättat av: Loren WallinUppteckningsår: 1945Född år 1862 i TvingLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vigsel var här i orten avgiftsfri, utom vad jag förut här omnämmt in natura, var prästen med vid kalaset, var det inget kontant som förekom då, till hans fördel.

Dans förekom i regel och tillhörde brölloppsfesten, de danskunniga ville nog alla dansa med bruden, brudens farbror eller morbror i allmänhet den som fungerade som värd under festen, samme som såg till att stänkor och glas alltid var fyllda, öppnade dansen.

Den som i dansen kunde svänga så fort och kraftigt att bruden tappade kronan blev ansedd som festens hjälte och var han ej redan gift dröjde det ej länge för än han blev ty alla flickor ville äga en sådan man.

Att de gifta karlarna slog vakt kring brudgummen så att de ogifta ej skulle få tag i honom har ej förekommit här.

Att sängelag förekommit, men ej så att de låg parvis, det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 9887:7.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: Eric B. Karlsson

Härad: Moe delstad

Adress: Prästgården, Trång

Socken: Trång

Berättat av: Iren Wallen

Uppteckningsår: 1945

Född år 1862 i Trång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det bäddades över hela golvet och låg gästerna i rader män i en rad och kvinnor en annan rad med fötter eller huvud emot varandra, att platser växlades under natten var förlåtligt, men risken var stor ty någon äldre man eller kvinna fanns alltid med och fann den ett par tillsammans av olika kön, måste de ge löfte om fortsatt kärlek, för livet, i alles närvaro.

Brudparet följdes till den plats där de skulle ligga och vid avskedet där kastades risgryn över brudparet, det skulle ge tur och lycka, att en spräkt träsko sattes under sängen har vi hört talas om men ej varit med om, deremot fann brudgummen ofta en flaska vin i brudsängen, sängen bäddades av systrartill bruden eller modern eller den i hennes ställe.

Kläderna i bädden var alltigenom nya och obegagnade, av det finaste slag som kunde uppbringas, allt var i äldre tider hemslöjd och utstyrt med de finaste hemgjorda spetsar.

Skriv endast på denna sida!

M. 9887:8.

ACC. N:R.

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Eric B. Karlsson*
 Härad: *Medelstads* Adress: *Bridap, Tring*
 Socken: *Tring* Berättat av: *Iren Wallen*
 Uppteckningsår: *1945* Född år *1862* i *Tring*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Före 1850 var bruden klädd i nationaldräkt vid bröllopp, der-
 efter skulle brudräkt vara i röd färg intill 1870, så blev det svart
 ett tiotal år, derefter varierade färgen i ljusare toner tills den
 blev helt vit i början av 1900 talet.

Brudkrona fanns och finnas väl i alla kyrkor, att låna den
 kostade 1880 3 kronor, nu var det så att det var endast de burgna
 i samhället som använde kyrkans krona och då skulle bruden vara all-
 mänt känd för ett i allo felfritt levnadssätt.

Brudkronor gjordes av, Lummer / kararev /, lingonris, myr-
 ten, dessa kronor beställdes hos någon van binderska, här var det den-
 samma som sydde brudräkten, myrtenkronan blev högst populär på 1900
 talet, dessa kronor bars av alla brudar utan avseende på mötitekn,
 någon krans förekom ej, det var skamlöst att begära kyrkans krona
 om bruden var med barn, annars inte, men här på orten blev nog den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9887:9

Landskap: Blekinge
 Härad: Mørdelaud
 Socken: Tring
 Uppteckningsår: 1945

Upptecknat av: Eric B. Karlsson
 Adress: Prästap, Tring
 Berättat av: Iren Wallin
 Född år 1862 i Tring

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

flicka som ej hade barn fortare gift, jag kan säga att med några undantagsfall var den flicka som var mö lättare gift, hon hade möjlighet att välja sin följeslagare på ett helt annat sätt än den som hade barn, att flickan uppgav sin stolthet för någon viss man före giftermålet var, att på detta sätt framtvinga ett förmånligt giftermål, ty emellan 1850- 1880 var släktfejdena fortfarande i bruk och att ställa barn på en flicka och sedan svika henne kunde ej gå ostrafat, detta gjorde att det fanns flickor som var med barn då de gifte sig, många sådana äktenskap har gått bra, men jag minnas även de som gått mindre bra och då förmälde de gamla vad här ovan sagts.

Bruden skulle ha en peng i kängan eller skon då hon vigdes helst av guld, 1880 var det en guldfemma, detta för att pengar ej skulle fattas för henne under livstiden.

Som förut nämnts kläddes bruden av den som sytt kläderna, det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9887:10.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Eric B. Karlsson
 Härad: Medelstads Adress: Bråstorp, Tving
 Socken: Tving Berättat av: Loren Wallin
 Uppteckningsår: 1945 Född år 1862 i Tving

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var i varje socken någon som hade dyligt uppdrag, det hände även att bruden själv sydde sin bruddräkt med hjälp av någon vännina.

Bruden kläddes i sitt hem, eller der hon vistades, rummet var i bondgården den kammare flickan bebott sedan hon fick fästeman, i den fattiga stugan kläddes hon i familjens närvaro i det enda rum som fanns, att spegla sig var nog ej så gott tidigare i fattiga hem fanns ej spegel så sent som 1860, derefter kom gårdfarihandlare med de s.k. fickspeglarna små runda glas, hur det förhöll sig med vattenspegling känner jag ej till annat än, det var bättre än intet.

Det restes äreportar vid ingångsporten eller dörren med en textad välkomsthälsning, dessa äreportar restes av grannarnes ungdom och bestod av björkris på sommaren med blomster i / ängens blomster /, på vintern av lummer och lingonris med de inomhusblommor

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9887:11.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: Eric B. Karlsson

Härad: Medelstadi

Adress: Bäckåsa, Tving

Socken: Tving

Berättat av: Loren Wallin

Uppteckningsår: 1945

Född år 1869 i Tving

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som kunde anskaffas.

Något benämnt "kockabränne" har här ej omtalats, vid bröllopp har skjutandet varit en allmän sed och för 50 år sedan knallade skotten hela natten, det omtalas att upphovet till detta är en sed att på detta sätt hålla onda makter från brölloppsgården ävenså var det från början ett försvar av gården, ty just den kvällen försökte tjuvar stjäla silver och andra dyrbarheter som då mer än annars kom fram i ljuset.

Något bestämt uttalande varför det skulle skjutas har jag ej hört ty de som nu lever har glömt ändamålet.

Att brudar blivit bergtagna och bortrövade under bröllopsmiddagen talar de gamla om, en kvarleva från deras förfäder.

Der nu skyttar framträder vid bröllopp är det i avsigt att få brännvin eller mat i brölloppsgården och i stället för att freda ställer de till orede.

Skriv endast på denna sida!